

وعده واکسن و بازگشایی مدارس چقدر اجرایی است؟

سناریوی خیالی بازگشت

گروه اجتماعی| در تمام يك سال و اندي که گذشت، آموزش و پرورش در بازه‌هایی از زمان به انتشار سناریوهای احتمالی پیش رو برای نحوه ارتباط دانش‌آموزان با مدرسه پرداخته است و تخمین زدن احتمال بازگشت آنها به کلاسهای درس و به صورت حضوری. ترکیب شیفتی کردن کلاسها، کم کردن از ظرفیت دانش‌آموزان در مدرسه و برگزاری حضوری و غیرحضوری در مناطق شهری احتمالاً واقع‌بینانه‌ترین نوع این سناریوها بوده است. حالا مدتی است که این ترکیب چیدن‌ها و سناریو نوشتن‌ها با این يك سال و چند ماهی که گذشت تفاوت اساسی کرده: آموزش و پرورش برنامه‌های فرضی واکسیناسیون را وارد معادلاتش کرده و بر اساس آن وزیر، معاونان وزیر و مسوولان مختلف آموزش و پرورش در مورد امکان حضور تمامی دانش‌آموزان در مدارس هم صحبت می‌کنند. در روزهایی که هفته‌ها از وعده‌های دولت و وزارت بهداشت گذشته و هنوز کار واکسیناسیون بالای 70 سال هم به سرانجام نرسیده، آموزش و پرورش روز گذشته رسماً سناریوهای سال تحصیلی 1400-1401 را اعلام کرد که در آن اولین سناریو اجرای واکسیناسیون گسترده است و بازگشت به کلاسهای درس واقعی.

در روزهایی که نه واکسن‌های تولید داخلی که وعده توزیع گسترده آنها داده شده بود رسیده و نه خبری از واکسن‌های وارداتی است. رییس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی اعلام کرد که احتمال اول در خصوص برنامه سال آینده مدارس، آموزش به صورت «حضوری و عادی» است. «در ارتباط با آغاز سال تحصیلی سه سناریو محتمل است. احتمال نخست در این بخش، برگزاری مدارس و آموزشها به صورت حضوری و با شرایط عادی است و تلاش اصلی نیز بر اجرای همین حالت است؛ یعنی مدارس به صورت کاملاً عادی بازگشایی میشوند و دانش‌آموزان بتوانند در مدارس حضور پیدا کنند تا آموزشها به صورت کارآمد ادامه پیدا کند. البته این حالت و شکل، دارای شرایط و الزاماتی نظیر واکسیناسیون است که اگر برای معلمان و دانش‌آموزان، انجام شود، اطمینان را افزایش می‌دهد. این امر برای معلمان و دانش‌آموزانی که بیماری زمینه‌ای دارند، ضروری است.» حسن ملکی، رییس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی روز گذشته گفت که اگر بنا شد باز هم مدارس به صورت نیمه‌حضوری باشد، باید «برنامه‌ریزی مناسب و عالمانه و به موقع» برای این مساله وجود داشته باشد اما به هر حال از اولین سناریوی موجود در مورد سال تحصیلی آینده با گزینه «به صورت حضوری و عادی» نام برد. مرکز اطلاع‌رسانی و روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش به نقل از ملکی نوشت: «نکته دوم در بخش حضوری، آمادگی مدارس از ابعاد مختلف است که در آموزشهای حضوری ضرورت دارد. پذیرش جامعه به خصوص والدین و خانواده‌ها مساله دیگری است، زیرا این بخشها نیز باید بتوانند با خیال راحت این

مساله را بپذیرند که البته این امر، نیاز به فرهنگسازی، توجیه و اطمینان بخشی به جامعه دارد. لذا اگر این شرایط فراهم شد و اوضاع کلی اجازه داد، سناریوی اول در کشور شکل می‌گیرد که به لطف خداوند برنامه‌ریزی سازمان در این بخش انجام شده و مشکل یا دغدغه خاصی در این حالت نیست.» معلوم نیست منظر از «فرهنگسازی» برای حضور دانش‌آموزان در مدرسه چیست، آنچه به عنوان دغدغه اصلی والدین ماه‌ها است که مطرح می‌شود این است که تا شیوع گسترده بیماری، مدارس و مراکز تجمع را جای امنی برای فرزندان خود نمی‌دانند. هرچند در سراسر دنیا و حتی پیش از رسیدن واکسن، حضور دانش‌آموزان در مدارس تا حد امکان اجرا می‌شد اما با گذشت يك سال و نیم و زمانی که برخلاف بسیاری از کشورهای دیگر ایران وارد موج پنجم شیوع شده و در میان صد کشور اول دنیا از نظر واکسیناسیون هم قرار ندارد، «توجیه و اطمینان‌بخشی» والدین باید به چه شیوه‌ای انجام شود؟ دو روز پیش در برنامه تلویزیونی «کشیک سلامت» نقدهای تندي نسبت به سیاست‌ها واکسن انجام شد که شرحی از آن روز گذشته در روزنامه اعتماد به چاپ رسید. در آن نشست سیدمؤید علویان؛ معاون بهداشت دوره وزارت کامران باقری لنگرانی؛ وزیر بهداشت دولت نهم به صورت مشخص به توهم امکان واکسیناسیون گسترده تا مهر و بازگشایی مدارس اشاره کرد: «حالا هم که واردات و تولید داخل داریم و آقایان می‌گویند که باید تا مهرماه و به دلیل بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها و عادی شدن فضای کسب‌وکار، 60 درصد جمعیت کشور را واکسینه کنیم، باز هم غیرممکن است. چرا؟ می‌گویند تا شهریورماه، 10 میلیون دوز واکسن از مجموع واردات و تولید داخل، تهیه خواهد شد ولی این میزان واکسن ارزشی ندارد و اثرگذار نیست چون باید جمعیت عظیمی را ظرف 3 تا 6 ماه واکسینه کنیم در حالی که امروز و بعد از 6 ماه، هنوز 50 درصد جمعیت کشور هم واکسینه نشده‌اند و حتی با فرض اینکه هر ماه موفق شویم 5 میلیون نفر را واکسینه کنیم، واکسینه شدن 60 درصد جمعیت کشور هم 18 ماه طول خواهد کشید.» سناریوی محتمل‌تر احتمالا همان ترکیب حضوری و غیرحضوری است. شیوه‌ای که البته بیشتر کادر مدرسه را ملزم به حضور می‌کند. ملکی این شیوه را سناریوی دوم دانسته: «مساله اصلی، زمانی بروز پیدا می‌کند که ما سناریوی ترکیبی را بپذیریم و این راه‌حل دنبال شود. در برخی از موارد، واژه ترکیبی اشتباه برداشت می‌شود؛ درحالی که معنای درس، به معنای دو شیوه یا رویکرد آموزش است، به این معنا که رویکردهای سنتی را با رویکردهای فناورمحور ترکیب کنیم و در همین آموزش‌های حضوری و معمولی نیز به‌کارگیریم. در واقع مساله آموزش ترکیبی به معنای حضور و عدم حضور نیست و در حالت عادی نیز اگر بخواهیم آموزش‌های قوی‌تر و غنی‌تری رخ دهد، می‌توانیم از این بخش استفاده کنیم و ربطی به اوضاع کرونایی کنونی ندارد. البته ما امروز این واژه را با مسامحه به کار می‌بریم که به معنای حضور و عدم حضور است که البته معادل ناصحیح، اما مرسوم است و اگر این معنا را بپذیریم، به این معناست که دانش‌آموزان در سال تحصیلی پیش رو به‌صورت ترکیبی در مدارس حضور پیدا کنند به‌طوری که بخشی از ایام هفته را در مدرسه حضور داشته و بخشی را به صورت غیرحضوری دنبال کنند.» آخرین سناریوی آموزش کاملا غیرحضوری است؛ موردی که البته تجربه يك سال گذشته نشان داده است به واقعیت جامعه ما نزدیک‌تر بوده است. او در این خصوص گفت: «شکل سوم یا سناریوی بعدی، برگزاري غیرحضوري مدارس به‌صورت کامل است که البته محتمل به شمار می‌رود کما اینکه در 24 ساعت گذشته، بخش‌های بسیاری از کشور، قرمز اعلام شدند لذا تا پایان مردادماه باید این الگوها در دفاتر مختلف آماده شود اما الگویی که رایج می‌شود، باید نشان دهد که در دوره‌های تحصیلی

چگونه بروز و ظهور پیدا می‌کند. ما باید برای این برنامه‌ریزی تلاش کنیم تا
شرمنده کودکان و دانش‌آموزان نشویم.»

□□□□□□ 1400 □□□ 14 □□□□□□ □□□□□□ :□□□□